

Cena 50 gr Wyдание A

DZIENNIK ŁÓDZKI

W dniu święta Rewolucji Październikowej

- Manifestacja mieszkańców Moskwy Defilada na Placu Czerwonym

Sobota, 7 listopada w Moskwie, dzień jest bardzo pochmurny i zimny...

Kuranty na Wieży Spaskiej Kremla wydzwaniała godzinę dziesiątą...

Pisze poseł E. Ajnenkiel

Od posła Eugeniusza Ajnenkiela, który - jak już donosiliśmy - opracowuje na zlecenie komisji ramowy projekt statutu przyszłego Towarzystwa Przyjaciół Łodzi...

Niemniej jednak - stwierdził minister Malinowski - dopóki nasze propozycje o rozbrojeniu nie zostały przyjęte...

Przyjęcie w ambasadzie ZSRR

7 bm., w dniu 42 rocznicy Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej ambasador ZSRR w Polsce Piotr Abrasimow wydał przyjęcie w salonach ambasady...

Toast P. Abrasimowa Toast W. Gomułki

W dziejach rozwoju ludzkości nie było 42 rocznic uroczyszczeń, które obchodzimy, była narodowym dniem klasy robotniczej...

Delegaci do ONZ na występie „Śląska“

NOWY JORK. Na czwartkowy występ „Śląska“ w nowojorskim City Center przybyli członkowie delegacji reprezentujących swe kraje na XIV sesji Zgromadzenia Ogólnego...

Prezydent Włoch uda się w styczniu do Związku Radzieckiego

RZYM. Włoska Rada Ministrów na posiedzeniu odbytym w sobotę powzięła decyzję, że prezydent Republiki Włoskiej G. Gronchi uda się z oficjalną wizytą do Związku Radzieckiego...

42 rocznica Rewolucji Październikowej w ZPB im. Marchlewskiego

W dniu wczorajszym w ZPB im. Marchlewskiego odbyła się akademia z okazji 42 rocznicy Rewolucji Październikowej...

Święto Tramwajarzy

62 lata temu, 12 listopada 1897 roku, rozpoczęło działalność Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej...

Największa katastrofa w historii wspinaczki wysokogórskiej

LONDYN (PAP). Jak donosi z Katmandu Agencja Reutera, od trzech tygodni brak wiadomości o trzech członkach grupy alpinistów, którzy wyruszyli na szczyt Gaurizankar...

W Wojewódzki Zjazd Delegatów ZSL wybiera dziś nowe władze

Wczoraj o godz. 10.30 w sali Prezydium Rady Narodowej m. Łódź rozpoczął 2-dniowe obrady V Wojewódzki Zjazd Delegatów Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego...

Nowe nominacje rządowe

Prezes Rady Ministrów mianował Zbigniewa Januszkę, dotychczasowego przewodniczącego Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Olsztynie...

Piękny gest społeczeństwa łódzkiego

Chory żołnierz otrzymał na własność „Szarotkę“

Adjunkt III Kliniki Chirurgicznej - dr Władysław Wal-kowicz oraz Zygmunt Waliszewski, wręczają Jerzemu Swinodze radiodiodę „Szarotkę“.

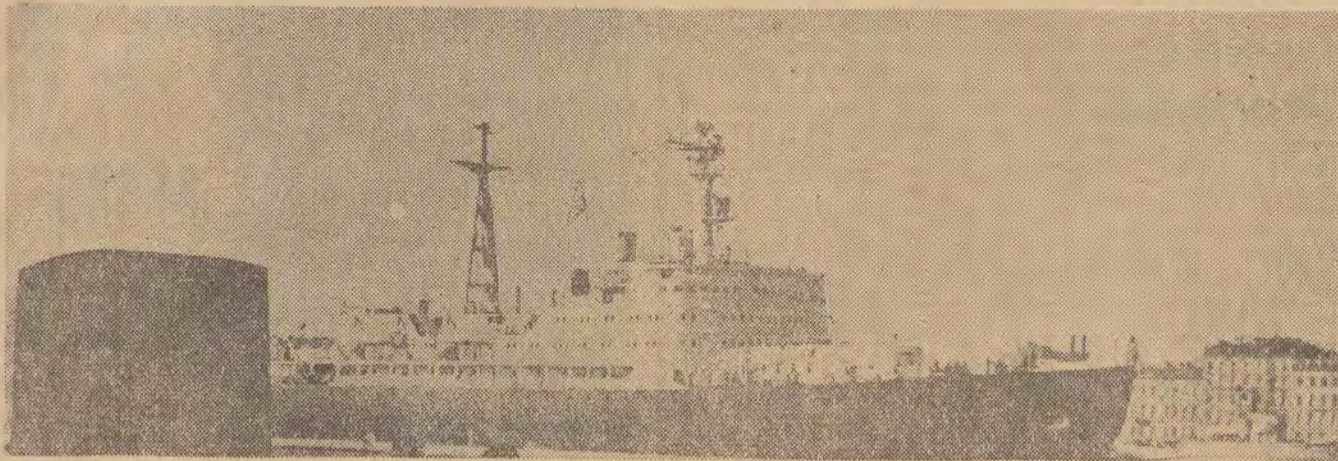
Notatka, w której zwróciliśmy się do mieszkańców Łodzi z prośbą o wypożyczenie na okres choroby chorego chłopca dla długotrwałym leczeniu w Szpitalu Wojskowym...

Nowy satelita amerykański „Discoverer-7“

NOWY JORK (PAP). - W sobotę wieczorem z bazy Vandenberg w Kalifornii wyrzuciono w przestrzeń nowy amerykański sztuczny satelita „Discoverer-7“...

Na szlaku Wielkiej Północnej

Lodolamacz „Lenin” w całej swojej krasie na rzece Newie w Leningradzie. Zdjęcie zrobiono na krótko przed odejściem statku w dniu 15 września br. w pierwszy próbnny rejs (udany w 100 proc.). Z lewej — obelisk wzniesiony na przeciwko miejsca, skąd 42 lata temu krawozownik „Aurora” strzelałami swych armat ogłosił dzień 26 października początkiem Wielkiej Rewolucji Październikowej.

Kpt. „Lenina” Paweł Ponomarew.

W tym samym miejscu, gdzie w październiku 1917 roku stała gotowa do swych historycznych zadań legendarna już dziś „Aurora”, wypłynął niedawno na morze atomowy łamacz lodów „Lenin”. Dwie jednostki morskie — symbole dwóch epok.

3 ŚRUBY I 500 SILNIKÓW

Lodolamacz atomowy „Lenin” napędzany jest przez trzy reaktory. Jeden służy jako rezerwa w niezbyt trudnych warunkach lodowych. Uruchamiany w razie potrzeby, redukuje on obciążenie dwóch pozostałych. Podnosi to niezawodność działania atomowego łamacza lodów.

Energia z reaktorów porusza trzy turbiny napędowe, połączone z koleją ze śrubami okrętowymi. Środkowa napę-

Drogi Morskiej

dzana jest przez reaktor o najwięcej mocy (19.600 KM). Ten nowatorski pomysł — wprowadzany już, mówiąc nawiasem, do kilku łamaczy lodów będących w budowie w różnych krajach — ma duże znaczenie praktyczne. Poprawia zdolność manewrową statku i zabezpiecza przed uwiezieniem w okowach lodu.

Obok śrub napędowych, reaktory „Lenina” zasilają w energię 500 różnych silników okrętowych i tysiące aparatów pomiarowo-nawigacyjnych. Ogrzewają również i oświetlają wszystkie pomieszczenia atomowego statku.

Nowość atomowego napędu „Lenina” odwróciła uwagę publiczną od innego, bardzo istotnego faktu. Statek ten jest co najmniej dwukrotnie większy i potężniejszy od każdego z istniejących lodolamaczy. Największe z nich, będące dziś w służbie, mają wyporność 10 tys. ton i rozwijają moc 20 tys. KM. Wyporność „Lenina” wynosi 16 tys. ton, rozwijają moc — 44 tys. KM.

POPZEZ NAJGRZONIWSZE POLA LODOWE

W łagodnych warunkach lodolamacz może posuwać się stale naprzód. W grubym lodzie konieczny jest natomiast, powtarzany wielokrotnie, ruch typu „naprzód — w tył — naprzód”.

Dla celów regularnej komunikacji taka metoda jest jednak mało skuteczna. Konwoj statków wymaga ciągłego, nieprzerwanego posuwania się naprzód. „Lenin”, jak wydaje się, osiągnie to bez trudności. Ma on rozwijać stałą prędkość 2 węzłów na polu lodowym o grubości 2,4 m. Tego nie osiągnie dziś z pewnością żaden inny lodolamacz.

Byłoby niezmiernie trudno zaprojektować statek z napędem konwencjonalnym o podobnych wymiarach i mocy, ponieważ jego wymagania paliwowe byłyby zbyt wysokie. Tylko atomowy statek może mieć szanse stałego działania z pełną mocą, wymaganą do regularnego przedzierania się przez grube zwalę lodu.

DZIEŁO BEZ KONKURENCJI

„Rosjanie potrafili — pisze naczelny redaktor pisma „The Shipping World”, J. Brenner — zastosować energię jądrową do skonstruowania całkowicie nowego urządzenia, które może okazać się niezwykle użyteczne w eksploatacji północnej Syberii...”

„Lenin” wszedł do regularnej służby około 9 miesięcy wcześniej niż pierwszy amerykański niewojkowy statek atomowy „Savannah”.

„Porównanie pomiędzy pierwszym rosyjskim i pierwszym amerykańskim statkiem atomowym — pisze dalej J. Brenner — jest nieuknione, choć faktycznie są to jednostki nie całkiem porównywalne. Oba są wprowadzić napędzone przez ciśnieniowo-wodne reaktory używające jako paliwa silnie wzbogacony uran... Z „Leninem” nie może jednak konkurować żaden inny statek, za den nie może wypełnić podobnych zadań. „Savannah” jest zaś częściowo konstrukcją pre-

GŁOS NALEŻY DO DOZYMETRY

Osobnym, bardzo istotnym problemem, który musieli rozwiązać twórcy „Lenina”, było zabezpieczenie jego załogi przed szkodliwym promieniowaniem. Reaktory osłonięte zostały w tym celu m. in. warstwami wody i stalowym pancierzem ochronnym, o grubości 30—42 cm.

Centralne stanowisko dozymetryczne, całkowicie zrestaurowane, wyposażone jest w zespół złożonych aparatów kontrolnych. Bez przerwy sygnalizują one poziom radiacji rejestrowanej przez czujniki „zakładowane we wszystkich 900 pomieszczeniach statku.

Poziom promieniowania w samej hali maszyna jest wielokrotnie niższy od poziomu dopuszczalnego normalnie. W większej pomieszczeniach mieszkalnych statku — radiacja kształtuje się na poziomie źródeł naturalnych, tj. panującym w danej okolicy, z datą od atomowego lodolamacza.

Przed zderzeniem czy innym wypadkiem, zabezpiecza statek niezwykle silne uzbrojenie kadłuba i hali reakcyjnej. Użyto w tym celu m. in. płyt ze specjalnie wytrzymałej stali, o grubości 2 cali.

„W najbliższej przyszłości — powiedział niedawno przewodniczący Akademii Nauk ZSRR, prof. A. N. Niesmiejanow — zakres władzy człowieka nad siłami przyrody ulegnie poważnemu rozszerzeniu. Źródłem tego przekonania są sztuczne satelity Ziemi i sztuczne planety, ostatni podoboj Księżycu przez człowieka, konstrukcje nowych silowni jądrowych i badania nad kontrolą reakcji termojądrowych, elektronowe maszyny matematyczne

ne i olbrzymie możliwości wykorzystania półprzewodników”. Jedną z tego rodzaju nowych silowni jądrowych, o jakich wspominał prof. Niesmiejanow, otrzymał statek „Lenin”, zdążający w kierunku wielkiej Północnej Drogi Morskiej, ku lodom Arktyki.

Za takich desk rozdzielczych kieruje się lodolamaczem.

O możliwościach powstania życia na innych planetach

- ☆ Życie ma wymagania...
- ☆ Tylko co milionowa planeta może mieć warunki dla powstania życia
- ☆ We Wszechświecie — nieskończenie wielka ilość planet zamieszkałych

Coraz bliższy staje się czas, kiedy ludzkość będzie mogła osobiście sprawdzić,

co się dzieje na naszych najbliższych sąsiadach planetarnych — Marsie i Wenus.

A oto co na ten temat sądzi wybitny uczonek radziecki, twórca powszechnie znanej teorii o powstaniu życia na Ziemi, prof. Aleksander Oparin.

— Zazwyczaj problem istnienia życia na jakiejś planecie — mówi prof. Oparin — rozpatruje się następująco: bada się temperaturę, ciśnienie, skład atmosfery na powierzchni planety i na tej podstawie próbuje się poznać możliwość istnienia organizmów żywych na tej planecie. Takie podejście nie jest zbyt słuszne. Wiadomo przecież, że organizmy mają ogromną zdolność przystosowywania się do istniejących warunków, a poza tym potrafią czasem stworzyć „lokalne” warunki odpowiadające ich potrzebom...

Nie ulega dziś chyba wątpliwości, że niezłoty człowiek będzie żył na Księżycu, będzie tam pracował w obserwatoriach i stacjach kosmicznych. A przecież temperatury, atmosfery itd. naszego satelity wcale nie wskazują na możliwość życia organizmów żywych... Tak więc, sprawa powstania życia na jakiejś planecie — to problem zupełnie inny.

W myśl teorii prof. Oparina, obecnie niemal powszechnie uznanej, życie na Ziemi powstało w wyniku długotrwałego procesu. W skrócie można to przedstawić następująco: w oceanie, który pokrywał nie-

gdys pokaźny smażak naszej planety, były rozpuszczone najrozmaitsze związki chemiczne. Z nich utworzyły się aminokwasy i substancje zbliżone, z których mogły z kolei powstać cząstki białka. — Cząstki te łączyły się w duże zespoły, które pływały w oceanie w postaci tzw. kropek koacerwaturowych — wyjaśnia uczonego. — Między tymi kropkami a środowiskiem zachodziły dalsze reakcje chemiczne, które czasem prowadziły do rozpadu kropek koacerwaturowej, a czasem do jej wzrostu. Trwało to wspaniałe ko setki milionów lat.

— Niektóre kropki koacerwaturowe rozpadły się na mniejsze kropki, które miały te same własności, co kropki pierwotna i powiększały się dalej, a wchodzące w ich skład białka stawały się coraz bardziej różnorodne. Z nich to, po jeszcze setkach milionów lat, powstały najprostsze organizmy żywe. — CZY MOGŁY MIEĆ MIEJSCE NA MARSIE, ALBO NA WENUS?

Trudno na to pytanie odpowiedzieć — powiada uczonego, — Słabo jeszcze znamy historię własnej planety, a co dopiero mówić o innych. Sądzę, że na tych planetach mogły istnieć warunki umożliwiające powstanie życia, a na Księżycu raczej nie. Przed paru laty, wspólnie z astronomem, prof. Fiesienkowem, napisaliśmy książkę o możliwości powstania życia na innych ciałach niebieskich. Tam potraktowaliśmy tę sprawę ostrożnie, może nawet zbyt ostrożnie...

We wspomnianej książce autorzy szczegółowo rozpatrują możliwości powstania życia na innych — poza Ziemią — ciałach systemu słonecznego. (Dalszy ciąg na str. 4)

patrujemy W GWIAZDY

Po paru latach przerwy wraca na ekran znana aktorka radziecka — Lubow Orłowa (widzowie polscy pamiętają ją choćby ze słynnego „Świat się śmieje” i „Cyrku”). Nowy film Orłowej nosi tytuł „Rosyjska pa miątka”, a realizuje go, według własnego scenariusza, mąż aktorki — reżyser Gerzorz Aleksandrow („Świat się śmieje”, „Wolga — Wolga”, „Wiosna” itd.).

Cotygodniowy astrologiczny kącik „Panoramy”

PANORAMA

ODATEK NIEDZIELNY „DZIENNIKA ŁÓDZKIEGO”

Łódź, 8. XI. 1959 r. Nr 43 (306)

